

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 105/2017

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Α΄

Συνεδρίαση της 3^{ης} Μαΐου 2017

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριος Χανής, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αγγελική Καστανά, Ευσταθία Τσαούση, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ελένη Κωστάντη, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός Ερωτήματος : Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΤΝΕΔΕ 0008976 ΕΞ 2016/17-3-2016 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας, Γενική Δ/ση Δημόσιας Περιουσίας και Κοινοφελών Περιουσιών, Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικού Έργου και Δικαστικών Ενεργειών.

Ερώτημα: Ερωτάται αν η διάταξη του άρθρου 61 παρ. 5 του ν. 4182/2013 εφαρμόζεται α) σε εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος της διάταξης, δικαστικές υποθέσεις αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου, επί των οποίων έχει εκδοθεί μη οριστική απόφαση του Δικαστηρίου της κληρονομιάς, που διατάσσει δημοσίευση πρόσκλησης υπό

την ισχύ του καταργηθέντος, με το άρθρο 82 παρ. 8 περ. ε' του ν. 4182/13 άρθρου 1869 ΑΚ, β) σε υποθέσεις όπου η αίτηση για την αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου κατετέθη υπό την ισχύ του άρθρου 1869 ΑΚ, αλλά δεν συζητήθηκε έως σήμερα και γ) σε υποθέσεις για τις οποίες είχε ήδη δοθεί εντολή από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών για να κινήσει την διαδικασία αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου βάσει του άρθρου 1869 ΑΚ, αλλά, πριν κατατεθεί η σχετική αίτηση στο Δικαστήριο ετέθη σε ισχύ ο νόμος 4182/2013 (Α' 185/10-9-2013).

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδότησε ως εξής:

I. Ιστορικό

1. Η Φ. Κ., κάτοικος εν ζωή Χολαργού Αττικής απεβίωσε την 31-1-2005, χωρίς εξ αδιαθέτου κληρονόμους και χωρίς να αφήσει διαθήκη. Η κληρονομία της κηρύχθηκε σχολάζουσα και διορίστηκε κηδεμόνας αυτής με την υπ' αριθ. 17/2005 πράξη του εισαγγελέα πρωτοδικών Αθηνών, η δικηγόρος Αθηνών Α.Σ., που αποδέχθηκε τον διορισμό της.

2. Με το υπ' αριθ. 111740/496442/22-7-2011 έγγραφο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους δόθηκε εντολή στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών, κατόπιν σχετικού εγγράφου της Διεύθυνσης Κοινωφελών Περιουσιών, να κινηθεί η διαδικασία αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Ελληνικού Δημοσίου επί της κληρονομίας της εν λόγω αποβιώσασης, κατόπιν δε υποβολής της από 20-3-2012 με αριθμ. καταθ. 2321/2012, αιτήσεως του Ελληνικού Δημοσίου εξεδόθη η υπ' αριθ. 1541/2-4-2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Διαδικασία Εκουσίας Δικαιοδοσίας), με την οποία αναβλήθηκε η έκδοση οριστικής απόφασης, προκειμένου να γίνει α) δημόσια πρόσκληση σε όσους αξιώνουν κληρονομικό δικαίωμα επί της συγκεκριμένης κληρονομίας, όπως αναγγείλουν

τα τυχόν δικαιώματά τους στην Γραμματεία του Δικαστηρίου μέσα σε τρεις (3) μήνες από την τελευταία δημοσίευση της σχετικής πρόσκλησης και β) δημοσίευση της πρόσκλησης στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών, δύο φορές σε δύο συνεχόμενα φύλλα αυτού.

3. Μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4182/2013 «Κώδικας Κοινοφελών Περιουσιών, Σχολαζουσών Κληρονομιών και λοιπές διατάξεις» (Α' 185/10-9-2013), το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών, με το υπ' αριθ. 6921/Φ.79499/6-6-2014 έγγραφό του, διαβίβασε την ως άνω αναβλητική απόφαση και τον σχετικό φάκελο στην Δ/ση Κοινοφελών Περιουσιών, ζητώντας από την ως άνω Υπηρεσία να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου, σε εφαρμογή των νέων διατάξεων του άρθρου 61 παρ. 5 του ν. 4182/13. Η Διεύθυνση Κοινοφελών Περιουσιών εισήγαγε το θέμα στο Κεντρικό Συμβούλιο Κοινοφελών Περιουσιών, προκειμένου να γνωμοδοτήσει για την κίνηση της διαδικασίας αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου επί της εν λόγω σχολάζουσας κατά τις διατάξεις του άρθρου 61 παρ. 5 του ν. 4182/2013, ώστε να είναι δυνατή η ανάρτηση πρόσκλησης σε αναγγελία τυχόν αξίωσης κληρονομικού δικαιώματος κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού. Το Κεντρικό Συμβούλιο Κοινοφελών Περιουσιών στην υπό ημερομηνία 8-6-2015 συνεδρίασή του ανέβαλε να γνωμοδοτήσει επί του θέματος, ζητώντας μεταξύ άλλων, να υποβληθεί ερώτημα στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών, για το εάν η υπόθεση καταλαμβάνεται από το νέο νομοθετικό καθεστώς του ν. 4182/2013 ή το προγενέστερο.

4. Κατόπιν των ανωτέρω ετέθησαν τα ως άνω ερωτήματα.

II. Νομοθετικό πλαίσιο

5. Στα άρθρα 1824, 1868, 1869 και 1870 του Αστικού Κώδικα ορίζεται ότι : **άρθρο 1824** «*Αν κατά την επαγωγή της κληρονομιάς δεν υπάρχει ούτε συγγενής από εκείνους που καλούνται κατά το νόμο, ούτε σύζυγος του κληρονομούμενου, ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος καλείται το δημόσιο*». **άρθρο 1868** «*Αν δεν βρεθεί κληρονόμος μέσα σε προθεσμία ανάλογη προς*

τις περιστάσεις, το δικαστήριο της κληρονομίας βεβαιώνει ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος, εκτός από το δημόσιο. Η βεβαίωση δημιουργεί τεκμήριο ότι το δημόσιο είναι εξ αδιαθέτου κληρονόμος.». **άρθρο 1869**, όπως ίσχυε πριν από την κατάργησή του με το άρθρο 82 παρ.8 του Ν. 4182/2013 «Το δικαστήριο πριν από τη βεβαίωση διατάζει να δημοσιευθεί πρόσκληση, για να αναγγελθούν εκείνοι που αξιώνουν κληρονομικό δικαίωμα, και καθορίζει συνάμα τα σχετικά με τη δημοσίευση και την προθεσμία της αναγγελίας. Αν οι δαπάνες της δημόσιας πρόσκλησης είναι δυσανάλογα μεγάλες σε σχέση με την κληρονομία, μπορεί αντί για δημοσίευση να γίνει ειδική πρόσκληση προς τους πιθανούς κληρονόμους.....». **άρθρο 1870** «Πριν από τη δικαστική βεβαίωση ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος δεν μπορεί να ασκηθεί δικαίωμα από το δημόσιο ή κατά του δημοσίου ως εξ αδιαθέτου κληρονόμου.»

6. Στα άρθρα 221,222 και 741 του Κ.Πολ.Δ. ορίζεται ότι: **άρθρο 221** «1. Με την άσκηση της αγωγής σύμφωνα με το άρθρο 215, η κατάθεσή της έχει ως συνέπεια α) εκκρεμοδικία,». **άρθρο 222** «1. Όταν επέλθει η εκκρεμοδικία και όσο αυτή διαρκεί δεν μπορεί να γίνει σε οποιαδήποτε δικαστήριο νέα δίκη για την ίδια επίδικη διαφορά ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους, εφόσον εμφανίζονται με την ίδια ιδιότητα. Αν κατά την διάρκεια της εκκρεμοδικίας ασκηθεί άλλη αγωγή, ανταγωγή ή κύρια παρέμβαση ή προταθεί ένσταση συμψηφισμού για την ίδια επίδικη διαφορά, αναστέλλεται και αυτεπαγγέλτως η εκδίκασή της εωσότου περατωθεί η πρώτη δίκη», **άρθρο 741** «Τα άρθρα 1 έως 590 εφαρμόζονται και κατά τη διαδικασία των άρθρων 743 έως 781, εκτός αν είναι αντίθετα προς ειδικές διατάξεις ή δεν προσαρμόζονται στη διαδικασία αυτή».

7. Στο **άρθρο 61 παρ. 5 του ν. 4182/2013** (όπως το τελευταίο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 171 παρ.8 του ν. 4261/2014,Α'107/5.5.2014) ορίζεται ότι : «... 5. Αν δεν υπάρχουν συγκεκριμένα αποτελέσματα ενεργειών του κηδεμόνα και του τυχόν αντικαταστάτη του μετά την παρέλευση διετίας από του αρχικού διορισμού ούτε σχετική εκκρεμοδικία και πιθανολογείται με γνώμη του Συμβουλίου ότι

δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος εκτός από το Δημόσιο, το έργο του θεωρείται ως περαιωθέν και ζητείται η αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου κατά το άρθρο 1868 του Αστικού Κώδικα. Πριν την υποβολή της αίτησης δημοσιεύεται πρόσκληση της αρμόδιας αρχής προς όσους τυχόν αξιώνουν κληρονομικό δικαίωμα, προκειμένου να αναγγείλουν το δικαίωμά τους σε προθεσμία τριών (3) μηνών. Η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών και της αρμόδιας αρχής επί έναν τουλάχιστον μήνα και η προθεσμία για την αναγγελία αρχίζει από την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόσκληση...»

Επίσης στο **άρθρο 82** του ως άνω νόμου, υπό τον τίτλο « Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις», όπως αντικαταστάθηκε με τη παρ.12 του άρθρου 32 του ν. 4223/2013 (Α' 287/31.12.2013), ορίζεται ότι : *«1. Όπου δεν ορίζεται διαφορετικά, οι διατάξεις του Κώδικα εφαρμόζονται και στις κοινωφελείς περιουσίες που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του, ανεξάρτητα από τον τρόπο σύστασής τους. Κοινωφελή ιδρύματα που έχουν εξαιρεθεί με ειδικές διατάξεις του α.ν. 2039/1939 εξακολουθούν να εξαιρούνται του παρόντος Κώδικα και της εποπτείας της αρμόδιας αρχής αλλά υπέχουν σε κάθε περίπτωση υποχρέωση υποβολής προς έλεγχο του προϋπολογισμού και του απολογισμού τους, κατά τις διατάξεις του άρθρου 59. Διαδικασίες που έχουν ήδη αρχίσει, δύνανται να ολοκληρώνονται και κατά την προϋφιστάμενη διαδικασία.*

2. Η νομική μορφή των ήδη συνεστημένων περιουσιών δεν ανατρέπεται με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

3. Αν δεν ορίζεται αλλιώς, οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται και σε περιουσίες για τις οποίες αρμόδια αρχή είναι άλλη, πλην του Υπουργού Οικονομικών και του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ειδικές διατάξεις που αφορούν την ίδρυση και εποπτεία συγκεκριμένων περιουσιών εξακολουθούν να ισχύουν, μπορεί όμως να τροποποιούνται με προεδρικό διάταγμα, σύμφωνα με το άρθρο 51, για την εναρμόνισή τους με τις διατάξεις του Κώδικα.

4. Μέχρι την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων, που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, ισχύουν

ανάλογα οι μέχρι τώρα διέπουσες τα αντίστοιχα ζητήματα διατάξεις, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα. 5...6... 7...

8. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις λοιπές διατάξεις του παρόντος Κώδικα, από την έναρξη ισχύος αυτού, καταργούνται:

α) ο α.ν. 2039/1939 (Α` 455),

β) το ν.δ. 430/1970 (Α` 25),

γ) ο ν. 455/1976 (Α` 277),

δ) το β.δ. 18.9-20.10/1947 (Α` 223),

ε) τα άρθρα 1865, 1866 εδάφιο δεύτερο και 1869 του Αστικού Κώδικα,

στ) Κάθε γενική ή ειδική διάταξη, η οποία αφορά θέματα, που ρυθμίζονται από αυτόν ή αντίκεινται στις διατάξεις του.

9. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου, κάθε παραπομπή στον α.ν. 2039/1939 ή γενικά στη νομοθεσία περί Εθνικών Κληροδοτημάτων, νοείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του.

Τέλος στο **άρθρο 102** αυτού υπό τον τίτλο «Έναρξη ισχύος» ορίζεται ότι: « Η ισχύς των άρθρων 1 έως 82 αρχίζει δύο μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος Κώδικα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η ισχύς των λοιπών άρθρων του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

III. Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

8. Σύμφωνα με τις προαναφερόμενες ανωτέρω υπό II διατάξεις των άρθρων 221 παρ. 1α' και 222 παρ. 1 του ΚΠολΔ, τα οποία τυγχάνουν εφαρμογής και στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας κατά τη διάταξη του άρθρου 741 του ίδιου κώδικα, η κατά το άρθρο 215 παρ. 1 ΚΠολΔ κατάθεση της αγωγής (και εν προκειμένω αίτησης) συνεπάγεται εκκρεμοδικία, μετά την επέλευση της οποίας και κατά τη διάρκεια της δεν μπορεί να γίνει ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου νέα δίκη για την ίδια διαφορά, με βάση την ίδια ιστορική και νομική αιτία, μεταξύ των ίδιων διαδίκων, εφόσον εμφανίζονται με την ίδια ιδιότητα. Η εκκρεμοδικία παύει με την έκδοση οριστικής απόφασης και η παύση της διαρκεί μέχρι την άσκηση ένδικου μέσου κατ' αυτής, μετά την

άσκηση του οποίου δημιουργείται νέα εκκρεμοδικία (ΑΠ 1048/2009 ΕΠολΔ 2010.439, ΑΠ 929/2006 ΝοΒ 2007.2129, ΑΠ 436/2003 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ και ΧρΙΔ 2003.628, ΑΠ 457/2000 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 240/1998 Δ 1998.719, ΕφΔωδ 168/2004 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΕφΑΘ 5646/2002 Αρμ 2003.1807, ΕφΑΘ 8813/2000 ΕπισκΕΔ 2001.409, ΕφΑΘ 2232/1998 ΑρχΝ 1999.198, ΕφΑΘ 2041/1974 ΝοΒ 1974.527). Κατά δε τη διάταξη του άρθρου 222 παρ. 2 ΚΠολΔ, αν κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας ασκηθεί άλλη αγωγή, ανταγωγή ή κυρία παρέμβαση ή προταθεί ένσταση συμψηφισμού για την ίδια επιδικη διαφορά, αναστέλλεται και αυτεπαγγέλτως η εκδίκασή της έως ότου περατωθεί η πρώτη δίκη. Η ένσταση της εκκρεμοδικίας προτείνεται σε κάθε στάση της δίκης, ακόμη και ενώπιον του Αρείου Πάγου, όταν δικάζει στην ουσία, χωρίς ν' ασκεί επιρροή σε ποιο στάδιο εκκρεμεί η πρώτη δίκη (ΑΠ 255/2000 ΕλλΔνη 41.1026, ΕφΑΘ 4196/1999 ΑρχΝ 1999.794, ΕφΠειρ 85/1999 ΠειρΝομολ 2000.34, ΕφΘεσ 149/1994 Αρμ. 1995.1043). Προϋποθέσεις της εκκρεμοδικίας κατά τις ως άνω διατάξεις είναι η ταυτότητα της διαφοράς που εισάγεται προς εκδίκαση μεταξύ της αγωγής που ασκήθηκε πρώτη και εκείνης που ασκείται μεταγενέστερα, καθώς και η ταυτότητα διαδικών που πρέπει να παρίστανται υπό την αυτήν ιδιότητα. Η έννοια της ταυτότητας της διαφοράς περιλαμβάνει ταυτότητα του δικαιώματος, του αντικειμένου και της ιστορικής και νομικής αιτίας (ΑΠ 1427/1988 ΕλλΔνη 30.330, ΑΠ 762/86 Δ 8/925), ενώ η έννοια της ταυτότητας των διαδικών περιλαμβάνει όλες εκείνες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δεδικασμένο της απόφασης της πρώτης δίκης καταλαμβάνει και τους διαδικούς της δεύτερης δίκης για την ίδια διαφορά. (ΕιρΧανίων 479/2013 ΝΟΜΟΣ).

9. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις του Α.Κ. και του ν. 4182/2013 η αναγνώριση του Δημοσίου, ως κληρονόμου, βεβαιώνεται με δικαστική απόφαση, από το δικαστήριο της κληρονομίας, υπό τις προϋποθέσεις και κατά τη διαδικασία, που προβλέπονταν, μέχρι την ισχύ του ν. 4182/13, από τα άρθρα 1868, 1869 και 1870 ΑΚ (ΑΠ 607/2011 Α` δημ. ΝΟΜΟΣ, ΕφΑΘ 4172/1992 Αρμ 1994.1186, ΜονΠρωτΘεσ. 32880/2010 ΤΝΠ ΔΣΑ) και εν συνεχεία, μετά την ισχύ του ν. 4128/2013 (ΦΕΚ Α' 185) υπό τις προϋποθέσεις και την διαδικασία που ορίζουν τα άρθρα 61 παρ. 5 του ν.

4128/13 και τα άρθρα 1968 και 1870 ΑΚ (Ειρ.Αθ. 496/2016, Ειρ.Καλλιθέας 58/2016,αδημ., Ειρ.Ερμούπολης 6/2016, ΝΟΜΟΣ).

Υπό το προϊσχύσαν άρθρο 1869 του ΑΚ, το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 82 παρ.8 περ. ε' του ν. 4128/2013, το δικαστήριο της κληρονομιάς μετά την υποβολή αίτησης για αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του δημοσίου διέτασσε, με μη οριστική απόφασή του, να δημοσιευθεί πρόσκληση, για να αναγγελθούν εκείνοι που τυχόν αξίωναν κληρονομικό δικαίωμα στην σχετική κληρονομιαία περιουσία και εν συνέχεια, μετά την παρέλευση της σχετικής προθεσμίας και την μη αναγγελία αξίωσης κληρονομικού δικαιώματος, η υπόθεση επαναφέρετο με κλήση του αιτούντος προς περαιτέρω συζήτηση στο ίδιο Δικαστήριο για την έκδοση οριστικής απόφασης, περί αναγνωρίσεως του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου.

Υπό την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 61 παρ. 5 του ν. 4182/2013, πριν από την υποβολή αίτησης για αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου κατά το άρθρο 1868 του Αστικού Κώδικα στο δικαστήριο της κληρονομιάς, η αρμόδια Αρχή δημοσιεύει πρόσκληση, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών και της αρμόδιας Αρχής, προς όσους τυχόν αξιώνουν κληρονομικό δικαίωμα, προκειμένου να αναγγείλουν το δικαίωμά τους μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών και εν συνέχεια υποβάλλεται αίτηση στο Δικαστήριο της κληρονομιάς για την αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου. Υπό το ισχύον, δηλαδή ,νομοθετικό καθεστώς δεν προβλέπονται πλέον δύο στάδια δικαστικής κρίσης αλλά η υπόθεση ολοκληρώνεται σε μία συζήτηση με την έκδοση οριστικής απόφασης, διότι η προδικασία των δημοσιεύσεων της πρόσκλησης, προς αναγγελία όσων τυχόν αξιώνουν κληρονομικό δικαίωμα στην σχετική κληρονομιαία περιουσία, διενεργείται πλέον από την Διοίκηση, όταν δε αυτή ολοκληρωθεί υποβάλλεται αίτηση στο δικαστήριο της κληρονομιάς προς έκδοση οριστικής αποφάσεως που θα αναγνωρίζει το κληρονομικό δικαίωμα του Δημοσίου. Με την ρύθμιση αυτή επιβραχύνεται και απλουστεύεται η δικαστική διαδικασία, αποκλειομένης της διπλής ενασχόλησης του δικαστηρίου και της διεξαγωγής της ακροαματικής διαδικασίας σε δύο φάσεις (βλ. Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο

νόμου « Κώδικας Κοινοφελών Περιουσιών, Σχολαζουσών Κληρονομιών και λοιπές διατάξεις»).

10. Από την ρητή διατύπωση των ως άνω διατάξεων των άρθρων 82 παρ. 8 περ. ε' και 9 και 102 του ν. 4182/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 ΑΚ, προκύπτει ότι οι προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 61 παρ. 5 του ν. 4182/2013 εφαρμόζονται για το μέλλον (με έναρξη ισχύος από 11-11-2013, βλ. άρθρο 102 του ίδιου νόμου και την εγκύκλιο 1/2014 του Γεν. Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας), και δεν έχουν αναδρομική ισχύ. Συνεπώς δεν καταλαμβάνουν τις ενώπιον των δικαστηρίων εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του νόμου δικαστικές υποθέσεις οι οποίες εξ ουσιαστικής αντιδιαστολής διέπονται από τις προγενέστερες αντίστοιχες διατάξεις (σχετ. ΜΠΑ 713/2014, 1514/2014 952/2016, αδ.).

11. Επομένως, στη προκειμένη περίπτωση σχολάζουσας κληρονομίας και, ενόψει του ότι κατά το χρόνο της συζήτησης της συγκεκριμένης αίτησης αλλά και της έκδοσης της επ' αυτής μη οριστικής υπ' αριθμ. 1541/2013 απόφασης του Μ.Π.Α., σε χρόνο που δεν είχε ακόμη αρχίσει η ισχύς των διατάξεων του ν. 4182/2013, εφαρμόζεται το άρθρο 1869 ΑΚ, με επιβαλλόμενη έννομη συνέπεια, για την ολοκλήρωση της νόμιμης διαδικασίας αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου, την τήρηση των διαλαμβανόμενων στην δικαστική απόφαση για τον τρόπο δημοσίευσης της πρόσκλησης και δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του ν. 4182/2013.

12. Ομοίως και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπό την ισχύ του άρθρου 1869 ΑΚ και κατ' επίκληση και κατ' εφαρμογή του κατατέθηκε αίτηση για αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου και η συζήτηση αυτής εκκρεμεί στο αρμόδιο Δικαστήριο της κληρονομίας, χωρίς να έχει εκδοθεί ακόμα οριστική απόφαση, η αρμόδια Αρχή δεν μπορεί να προβεί στα προβλεπόμενα από τη διάταξη του άρθρου 61 παρ. 5 του ν. 4182/2013, αλλά θα πρέπει να ακολουθηθεί η προβλεπόμενη στις προγενέστερες αντίστοιχες διατάξεις του Αστικού Κώδικα διαδικασία.

13. Τέλος, όσον αφορά τις περιπτώσεις για τις οποίες, κατόπιν εγγράφου της Διεύθυνσης Κοινοφελών Περιουσιών, είχαν μεν δοθεί εντολές

από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών για κίνηση της διαδικασίας αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου βάσει του άρθρου 1869 ΑΚ, αλλά, πριν κατατεθούν οι σχετικές αιτήσεις στο Δικαστήριο, ετέθη σε ισχύ ο νόμος 4182/2013, δύναται η αρμόδια διεύθυνση κατόπιν ενημερώσεώς της από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ότι δεν εκκρεμεί σχετική αίτηση υπό το προγενέστερο καθεστώς στα αρμόδια δικαστήρια, να εφαρμόσει άμεσα το άρθρο 61 παρ. 5 του ν. 4182/2013.

IV. Απάντηση

14. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων επί των τεθέντων ερωτημάτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδοτεί ομοφώνως ως εξής:

α) Στις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4182/2013, υποθέσεις αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου, επί των οποίων ήδη έχει εκδοθεί μη οριστική απόφαση του δικαστηρίου της κληρονομίας, που διατάσσει δημοσίευση πρόσκλησης υπό την ισχύ του άρθρου 1869 ΑΚ, επιβάλλεται να εφαρμοστεί η δικαστική απόφαση και ο τρόπος δημοσίευσης πρόσκλησης, που σε αυτή διαλαμβάνεται.

β) Η ίδια απάντηση προσήκει και για τις εκκρεμείς υποθέσεις αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου, για τις οποίες έχουν κατατεθεί στα αρμόδια δικαστήρια αιτήσεις με το προγενέστερο νομοθετικό καθεστώς του άρθρου 1869 ΑΚ και οι οποίες δεν έχουν εκδικαστεί μέχρι σήμερα.

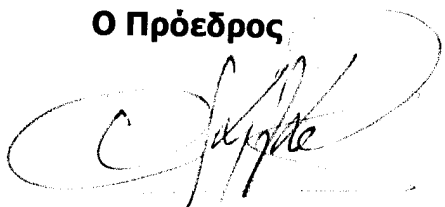
γ) Όσον αφορά τις περιπτώσεις για τις οποίες έχουν μεν δοθεί εντολές από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών για την υποβολή αίτησης αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου, βάσει του προγενέστερου νομοθετικού καθεστώτος, αλλά πριν κατατεθούν οι σχετικές αιτήσεις στο δικαστήριο, ετέθη σε ισχύ ο νόμος 4182/2013, η αρμόδια διεύθυνση δύναται κατόπιν ενημερώσεως από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους περί του ότι δεν εκκρεμεί σχετική αίτηση, υποβληθείσα υπό το προγενέστερο καθεστώς στο

αρμόδιο Δικαστήριο, να ενεργοποιήσει άμεσα την προβλεπόμενη από το άρθρο 61 παρ. 5 του ν. 4182/2013 διαδικασία.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

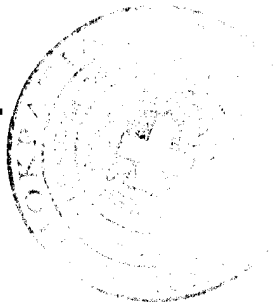
Αθήνα 5/5/2017

Ο Πρόεδρος

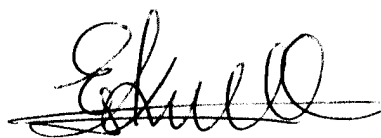

Ανδρέας Χαρλαύτης

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Ελένη Κωσταντή

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.